

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор КНУТД
І.М. Грищенко

Грищенко 2017 р.

ПРОГРАМА ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ на здобуття освітнього ступеню бакалавр зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітня програма «Туристичний бізнес»

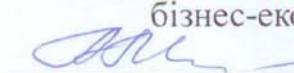
РЕКОМЕНДОВАНО
вченою радою факультету
економіки та бізнесу

 О. В. Ольшанська

від «13» грудня 2016 р.

Протокол № 6

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
бізнес-економіки

 А. О. Мельник

від «07» грудня 2016 р.

Протокол № 6

Київ 2016

Мета вступного іспиту – встановлення рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування навчальних дисциплін за програмою підготовки фахівця освітнього ступеня «бакалавр» та проходження конкурсу.

Завданнями вступного іспиту є: оцінка теоретичної підготовки вступників з дисциплін, передбачених навчальним планом для підготовки фахівця освітнього ступеню «бакалавр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» освітня програма «Туристичний бізнес».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння програми підготовки бакалавра абітурієнти повинні мати освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст» та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі загальноекономічних та конкретно економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма вступних іспитів охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись в КНУТД з метою одержання освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» освітня програма «Туристичний бізнес». Програму розроблено відповідно до галузевих і державних кваліфікаційних вимог до бакалавра з менеджменту туристичного бізнесу.

У кожному білеті подається інтегрований матеріал певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні і прикладні питання та матеріал операційного характеру, що дозволяє виявити знання і уміння виявити категоріальний апарат, методи обґрунтувань й розрахунків за окремими функціями менеджера з персоналу. На запропоновані завдання екзаменаційного білету слід відповідати чітко, робити обґрунтовані висновки за одержаними результатами і, за необхідності, розробляти рекомендації.

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію КНУТД.

ОПИС ОСНОВНИХ РОЗДІЛІВ КУРСУ «МЕНЕДЖМЕНТ»

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Сутність категорій «управління» та «менеджмент». Управлінські відносини як предмет менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем. Рівні управління, групи менеджерів. Сфери менеджменту: виробництво, фінанси, кадри, нововведення, облік, збут, зовнішньоекономічна діяльність. Існуючі парадигми менеджменту.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Закони та закономірності менеджменту: закон відповідності систем цілям; закон відповідності організації системи зовнішньому середовищу; закон інтеграції управління; закон економії часу; закон інерції систем; закон еластичності систем; закон безперервного удосконалення систем.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Принципи цілеспрямованості. Принцип ієрархічності. Принцип динамічної рівноваги. Принцип економічності управління. Принцип урахування інтересів. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Тема 3. Історія розвитку менеджменту

Історія розвитку управлінської думки у світі та в Україні.

Передумови виникнення науки управління. Класичні теорії менеджменту: школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; школа людських відносин; школа поведінських наук; емпірична школа, школа

«соціальних систем», нова школа. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.

Вклад у розвиток управлінської науки зарубіжних та вітчизняних вчених.

Розвиток управлінської науки в Україні.

Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 4. Організації як суб'єкт управління

Поняття організації. Ознаки організації. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Різновиди організацій: органістичні та механістичні, прості та складні, формальні та неформальні. Загальні риси організацій: ресурсний, вертикальний та горизонтальний поділ праці, залежність від зовнішнього оточення, об'єктивність управління, структуризація.

Організація як відкрита динамічна система: керуюча та керована підсистеми. Ефект синергії. Модель організації як відкритої системи: параметри «входу», процес перетворення, параметри «виходу».

Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії. Загальні характеристики зовнішнього середовища: об'єктивність, взаємозв'язок факторів, складність, динамічність, невизначеність. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації.

Культура організації.

Типи організації в Україні.

Тема 5. Функції та технологія менеджменту

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту.

Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту.

Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цільовизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, мінливість, стійкість.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок.

Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких сторін організації; розроблення стратегії. Базові стратегії. Оперативне планування на засадах застосування адміністративних та економічних важелів. Тактика, політика, процедури, правила. Загальна характеристика бізнес-планування.

Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації. Ієрархічна підпорядкованість, субординація цілей організації. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями.

Тема 7. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту

Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія та взаємовплив структур організації. Сутність організаційної структури управління та її роль в досягненні мети. Елементи

структури. Види організаційних структур управління. Лінійні та функціональні організаційні структури управління. Комбіновані організаційні структури управління. Єдиноначальність: поняття, сутність. Централізація і децентралізація.

Принципи побудови організаційних структур управління. Фактори, які впливають на формування організаційної структури. Критерії оцінки організаційної структури управління. Методи вибору організаційної структури управління. Проектування організаційних структур управління. Формування структурних елементів.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Співставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок при контролі. Види управлінського контролю.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Методи менеджменту

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 12. Управлінські рішення

Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Тема 13. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотній зв'язок у процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні перевантаження.

Тема 14. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії

лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керівництва та континіуму стилів керівництва. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стиля менеджера. Особливості національних систем керівництва.

Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 15. Відповідальність та етика у менеджменті

Сутність відповідальності та етики у менеджменті.

Зміст юридичної відповідальності: дотримання конкретних державних законодавчих актів, інструкцій, норм тощо. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації.

Перевага та недоліки соціальної відповідальності. Сутність та значення соціальної поведінки. Етична поведінка як сукупність вчинків та дій людей.

Причини неетичної поведінки.

Заходи щодо забезпечення етичної поведінки.

Тема 16. Організаційні зміни та ефективність менеджменту

Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Організаційні зміни та управління ними. Моделювання процесу організаційних перетворень. Опір змінам. Система подолання опору організаційних змін.

Сутність результативності та ефективності менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління.

Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад і методи визначення.

Комплексний підхід до удосконалення управління організаціями.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Що слід розуміти під терміном «управління» і де переважно він застосовується?
2. Що слід розуміти під терміном «менеджмент»?
3. Залежно від рівня управління виділяють менеджерів яких рівнів?
4. З якої мови походить термін «менеджмент»?
5. Що таке менеджмент з функціональних позицій?
6. Що об'єднує суб'єкт та об'єкт управління?
7. Що таке об'єкт управління?
8. Що означає термін «менеджер»?
9. Хто такий підприємець?
10. Які основні підходи до управління існують в державах з ринковою економікою?
11. Що таке процесний підхід до управління?
12. Що таке системний підхід до управління?
13. Що таке ситуаційний підхід до управління?
14. Що є складовим елементом управління?
15. Що слід розуміти під терміном управління?
16. Що є об'єктом вивчення менеджменту?
17. У якому році школа наукового управління отримала свій розвиток?
18. Хто є засновником школи наукового управління?
19. Що було важливим внеском «школи наукового управління» у практику управління?
20. У якому році адміністративна (класична) школа управління отримала свій розвиток?
21. Хто є найвідомішим представником адміністративної (класичної) школи управління?
22. Хто є засновниками школи людських стосунків?
23. Які українські вчені зробили вагомий внесок на різних етапах розвитку управлінської науки в Україні?
24. Фахівці в галузі менеджменту вважають, що управління існує:
25. У якому році школа людських стосунків в управлінні отримала свій розвиток?
26. Хто є найвідомішими представниками «Школи людських стосунків» в управлінні?
27. Що було важливим внеском «Школи людських стосунків» у практику управління?
28. У які роки науковий (або кількісний) підхід до управління отримав розвиток?
29. Коли з'явився інтерес до управління як науки?
30. Як слід розуміти ситуацію у менеджменті організації?
31. Які три підходи до управління отримали найбільше розповсюдження, починаючи з кінця 50-х років ХХ століття?
32. Якщо управління розглядається не як серія розрізнених дій, а як єдиний процес впливу на організацію, то ми маємо справу з чим?

33. Якщо управління розглядає всі процеси і явища у вигляді цілісної системи, що має нові якості і функції, які відсутні у елементів, що її складають, то ми маємо справу з чим?
34. Як називається підхід, який вимагає прийняття оптимального рішення, що залежить від співвідношення взаємодіючих факторів?
35. Школа наукового управління найчастіше пов'язана з науковими роботами яких вчених?
36. На чому базується системний підхід до управління?
37. Коли почав формуватися менеджмент, як галузь управлінських знань?
38. Коли з'явилися перші друковані роботи, в яких була зроблена спроба наукового узагальнення менеджменту?
39. Хто переважно стояв на чолі перших організацій у давніх державах світу?
40. Де, на думку вітчизняних і зарубіжних фахівців з менеджменту, формувалася практика управління організаціями?
41. На чому базуються принципи менеджменту?
42. Що слід розуміти під принципами менеджменту?
43. Що передбачають принципи менеджменту?
44. Що передбачають принципи оптимального поєднання централізації і децентралізації в управлінні системами?
45. У чому полягає сутність принципу поєднання галузевого і територіального управління?
46. Зведення правил, норм поведінки, установок, які створюються людьми і якими керуються органи управління та окремі працівники, відноситься до чого?
47. Що мається на увазі під поняттям «основні принципи менеджменту»?
48. Як слід розуміти термін «принцип»?
49. Що є підґрунтям управління будь-якою системою?
50. Що повинні відображати сучасні принципи менеджменту?
51. Що передбачає дисципліна як принцип менеджменту?
52. Як можна пояснити сутність принципу «підпорядкування особистого інтересу загальному»?
53. Які принципи менеджменту обґрунтував у своїй книзі «Нікомахова етика» давньогрецький філософ Арістотель?
54. Як слід розуміти принцип «винагорода персоналу»?
55. Що слід розуміти під організацією?
56. Яким чином класифікуються організації?
57. Які організації слід вважати формальними?
58. Які організації слід вважати неформальними?
59. Які організації слід вважати складними?
60. Які складові елементи входять до керуючої системи?
61. Що таке система управління?
62. З чого складається організація?
63. Якими основними ознаками характеризується відкрита система?
64. Якими основними ознаками характеризується закрита система?
65. Які складові елементи входять до керованої системи?

66. Які основні загальні риси має організація?
67. Що слід відносити до внутрішнього середовища організації?
68. Що таке ціль організації?
69. Що таке завдання?
70. Що таке технологія?
71. До внутрішнього середовища організації належать які чинники?
72. Що таке організація?
73. Що таке управлінський персонал?
74. Що слід розуміти під місією організації?
75. Що таке неформальні організації?
76. Що таке суб'єкт управління?
77. Що таке статут організації?
78. В чому полягає основний мотивуючий вплив оренди?
79. На чому ґрунтується створення рівнів управління в організації?
80. Мале підприємство у роздрібній торгівлі – це підприємство, яке?
81. Як називається вид господарської діяльності, коли всі її учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях товариства усім своїм майном?
82. Як називається вид господарської діяльності, при якій його учасники відповідають по боргах підприємства своїми внесками у статутний фонд, а при нестачі цих сум – додатково майном, що їм належить?
83. Що слід розуміти під розвитком організації?
84. Коли отримав широкого розповсюдження в економічній літературі термін «організація»?
85. Які закономірності фіксуються в понятті «організація»?
86. Які основні аспекти розрізняють в організації?
87. Як називаються в українському законодавстві організації, які мають статус юридичної особи?
88. Що таке асоціації?
89. Що таке корпорація?
90. Як класифікують підприємства за сферою галузевої приналежності?
91. Що таке стратегічний альянс?
92. Хто може бути засновником малого підприємства?
93. На кого покладаються всі загальні функції по створенню підприємства?
94. Зі змістовної точки зору найменування створюваного підприємства може бути якими?
95. Як здійснюється ліквідація підприємства?
96. Які є основні документи для створення спільних підприємств?
97. До основних складових елементів внутрішнього середовища організації не належать які складові?
98. Що належить до зовнішнього середовища прямої дії?
99. Що належить до зовнішнього середовища організації непрямої дії?
100. Що належить до внутрішнього середовища?
101. Що мається на увазі під поняттям «організація»?

102. Що слід розуміти під місією організації?
103. До основних складових елементів внутрішнього середовища організації не належать які складові?
104. Які є фази життєвого циклу організації?
105. Як називається організація, що має однозначні внутрішні взаємозв'язки і жорстку регламентацію всіх сторін діяльності?
106. Які є характерні ознаки органічної організації?
107. Які є характерні ознаки неформальної організації?
108. Що таке горизонтальний розподіл праці?
109. Чи можуть неформальні організації заважати досягненню формальних цілей?
110. Що слід розуміти під організаційною структурою управління?
111. Що створює структуру управління організацією?
112. Де переважно застосовується лінійна структура управління?
113. Який тип оргструктур управління вважається найбільш простим?
114. Що слід розуміти під органом управління в організації?
115. Що належить до елементів організаційних структур управління?
116. Що визначає взаємозв'язок (супідрядність) ланок в організації?
117. Як називається вид господарської діяльності, коли всі її учасники займаються спільною підприємницькою діяльністю і несуть солідарну відповідальність по зобов'язаннях товариства усім своїм майном?
118. Як називається вид господарської діяльності, при якій його учасники відповідають по боргах підприємства своїми внесками у статутний фонд, а при нестачі цих сум – додатково майном, що їм належить?
119. Як називається вид господарської діяльності, при якій частина учасників відповідає по боргах усім своїм майном, а частина тільки в межах своїх внесків у статутний фонд?
120. Як називається одна з форм монополій, об'єднання багатьох промислових, фінансових і торговельних підприємств, що формально зберігають самостійність, а фактично підпорядковані фінансовому контролю і керівництву пануючої в об'єднанні групі підприємств?
121. Чому управління носить функціональний характер?
122. В якому порядку реалізуються основні (загальні) функції управління?
123. Що повинні відображати функції менеджменту?
124. На що переважно спрямовані функції менеджменту?
125. Які функції менеджменту слід вважати загальними?
126. Які функції належать до основних функцій менеджменту?
127. Що таке менеджмент з функціональних позицій?
128. Які функції не належать до числа основних загальних функцій менеджменту?
129. Хто розподіляє функції управління в організації?
130. Хто розподіляє функції в підрозділі організації?
131. Що таке функції менеджменту?
132. Наукою про управління управлінські функції розглядаються яким чином?
133. У результаті чого виникли функції управління?
134. Які основні функції виділяє А. Файоль?

135. Як називається чітко окреслене коло питань та завдань, які вирішуються певною посадовою особою чи структурним підрозділом апарату управління у процесі управління підприємством (організацією)?
136. Що відображають функції менеджменту?
137. Процес створення умов, які впливають на поведінку людини і дозволяють спрямовувати її в потрібний для організації бік, зацікавити людину в активній сумлінній роботі, відносять до якої функції?
138. Функції менеджменту спрямовані на?
139. Що мається на увазі під поняттям «функція планування»?
140. Що слід розуміти під поняттям «функція мотивації»?
141. Що забезпечує управлінська «функція мотивації»?
142. Коли здійснюється поточний контроль в організації?
143. Коли здійснюється заключний контроль в організації?
144. Відповідно до концепції Мескона основні (загальні) функції управління реалізуються у якому порядку?
145. На впевненості у тому, що за відповідно виконану роботу людина отримає винагороду, ґрунтується яка теорія мотивації?
146. До засобів мотивації праці не відносяться які засоби?
147. Організаційне планування здійснюється як?
148. Що таке стратегія скорочення?
149. Що таке тактика організації?
150. Що таке процес оцінки стратегії організації?
151. Для практичної реалізації стратегічних планів організації розробляють що?
152. Для розроблення стратегічного плану вище керівництво організації повинно виявити що?
153. За допомогою аналізу зовнішнього середовища організації її керівники повинні зробити що?
154. Цілі організації мають задовольнити які основні вимоги?
155. Аналіз конкурентів організації проводиться з якою метою?
156. Що таке планування?
157. Що таке стратегія організації?
158. Більшість організацій найчастіше вибирають яку стратегію?
159. У стратегії організації найчастіше розглядають які основні елементи?
160. Як називається планування цілей, планування засобів, планування процесів?
161. Стратегічне планування полягає у чому?
162. Стратегічне планування включає що?
163. Довгострокові та перспективні плани розробляються на який строк?
164. Середньострокові плани розробляються на який строк?
165. Короткострокові плани розробляються на який строк?
166. Що розуміють під плануванням?
167. Оперативні плани розробляються на який строк?
168. Що розуміють під місією організації?
169. Графіки виконання роботи, послідовний опис операцій, сітьове планування і управління, робочий календар належать до чого?

170. Останнім етапом стратегічного планування є який етап?
171. Що таке тактика організації?
172. Що таке політика організації?
173. Що таке бюджет організації?
174. Що є оцінкою стратегії організації?
175. Що визначає взаємозв'язок (супідрядність) ланок в організації?
176. Що слід розуміти під організаційною структурою управління?
177. Що створює структуру управління організацією?
178. Де переважно застосовується лінійна структура управління?
179. Організаційна структура управління визначається яким чином?
180. Що належить до елементів організаційних структур управління?
181. Що слід розуміти під органом управління в організації?
182. Що створює структуру управління організацією?
183. Де зосереджуються всі функції управління нижчими підрозділами при лінійній структурі?
184. Де переважно застосовується лінійна структура управління?
185. Де переважно застосовується функціональна структура управління?
186. Де переважно застосовується лінійно-функціональна структура управління?
187. Де переважно застосовуються дивізіональні структури управління?
188. Де переважно застосовуються матричні організаційні структури управління?
189. У чому полягає основна перевага матричних організаційних структур управління ?
190. Що таке відповідальність у менеджменті?
191. Що таке повноваження?
192. Що слід розуміти під організацією взаємодії як функцією менеджменту?
193. Що слід розуміти під делегуванням?
194. Згідно з продуктовою структурою конкретному керівникові організації делегують які повноваження?
195. Чим визначаються повноваження в організації?
196. Що створює делегування лінійних повноважень в організації?
197. Яка організаційна структура вважається найбільш ефективною для організацій, які мають філіали у різних регіонах?
198. Що слід розуміти під органіграмою організаційної структури управління?
199. Що слід відносити до основних недоліків структури управління, яка орієнтована на споживача?
200. Які загальні показники використовуються найчастіше для визначення ефективності будь-якої організаційної структури управління?
201. Що таке цінність винагороди працівника організації?
202. Процесуальні концепції мотивації працівників організацій враховують що?
203. Теорія мотивації персоналу розглядає які дві основні групи концепцій мотивації?
204. Основною формою матеріального стимулювання персоналу організацію є яка?
205. Мотивація базується на чому?

206. Потреби бувають якими?
207. До первинних потреб відносяться які?
208. До прецесійних теорій мотивації не відносять які?
209. Теорія мотивації Мак-Клелланда передбачає враховувати які основні потреби?
210. Згідно з двофакторною теорією Герцберга всі фактори поділяються як?
211. Теорія очікувань базується на чому?
212. До зовнішніх потреб відносяться які?
213. До змістовних теорій мотивації відносяться які?
214. До змістовних теорій мотивації не відносяться які?
215. До прецесійних теорій мотивації відносяться які?
216. Що слід розуміти під терміном «потреба»?
217. Які основні групи мотивів до праці виділив український вчений В. Підмарков?
218. Як слід розуміти мотиви престижу?
219. Коли історично виникли питання мотивації праці?
220. Які основні групи потреб виділив український вчений Туган-Барановський?
221. Що є основною мотивацією праці в японських корпораціях?
221. Чому необхідно здійснювати контроль за виконанням управлінських рішень?
223. Коли здійснюється попередній контроль в організації?
224. Коли здійснюється поточний контроль в організації?
225. Коли здійснюється заключний контроль в організації?
226. До форм і методів контролю відносяться які?
227. Основними завданнями контролю є що?
228. Які існують види контролю?
229. Яким чином реалізується попередній контроль?
230. Контроль має бути яким?
231. Для зменшення потреб у контролі доцільно робити що?
231. Що таке контроль?
232. Хто має здійснювати контроль за виконанням поставлених завдань перед колективом?
233. Як здійснюється поточний контроль в організації?
234. Розпорядчі методи менеджменту базуються на чому?
235. В організаційно-розпорядчих методах менеджменту реалізується що?
236. Організаційне нормування, як вид впливу на об'єкти управління передбачає що?
237. Економічні методи менеджменту ґрунтуються на використанні чого?
238. Що таке методи менеджменту?
239. Хто використовує методи управління організацією?
240. Що слід розуміти під методами менеджменту?
241. На чому засновані методи менеджменту?
242. Під впливом чого змінюються методи менеджменту?
243. Яким методам управління організаціями належить провідна роль у сучасних умовах ?

244. Що таке акцизний збір як економічний метод менеджменту?
245. Що слід розуміти під організаційно-розпорядчими методами?
246. Що слід розуміти під регламентуванням як методом менеджменту?
247. Що таке постанова як розпорядчий метод управління?
248. З якою метою використовується моральне стимулювання персоналу як метод менеджменту?
249. За допомогою яких організаційно-методичних документів здійснюється методичне інструктування?
250. Що таке наказ?
251. Що таке розпорядження?
251. Що таке соціально-психологічні методи менеджменту?
253. У чому полягає специфіка соціально-психологічних методів менеджменту?
254. Що є теоретичною основою соціальних і психологічних методів менеджменту?
255. Чим відрізняються методи управління від методів (способів) виконання управлінських робіт ?
256. Методами управління організацією користується хто?
257. Який взаємозв'язок існує між принципами та методами управління?
258. На яких відносинах ґрунтується застосування розпорядчих методів управління?
259. Що належить до методів морального стимулювання?
260. Від чого, перш за все, залежить ефективне використання методів управління організацією?
261. На чому ґрунтуються методи менеджменту?
262. В сучасних умовах керівниками найчастіше застосовуються які групи методів менеджменту?
263. Що таке економічні методи менеджменту?
264. Що таке соціально-психологічні методи менеджменту?
265. Що таке організаційно-розпорядчі методи менеджменту?
266. Що таке психологічні методи менеджменту?
267. Соціальне прогнозування полягає у чому?
268. Що таке соціальна справедливість, як стан?
269. Методи, що дають можливість менеджеру приймати однозначні рішення, відносяться до якої групи?
270. Чому необхідно здійснювати контроль за виконанням управлінських рішень?
271. У чому полягає специфіка соціально-психологічних методів менеджменту?
272. Методи менеджменту змінюються під впливом чого?
273. На які види можна умовно поділити організаційно-розпорядчі методи залежно від характеру їх впливу на організацію?
274. Що входить до засобів організаційного впливу на систему управління?
275. Що таке методи менеджменту?
276. Як умовно класифікуються методи менеджменту?
277. Хто повинен розробляти положення про структурний підрозділ організації?
278. Хто видає письмові накази організації?

279. До економічних методів менеджменту не відносяться які?
280. До соціально-психологічних методів не відносяться які?
281. До організаційно-розпорядчих методів не відносяться які?
282. Що таке управлінське рішення?
283. До одноосібних управлінських рішень відносяться які?
284. Довгострокові рішення спрямовані на що?
285. Короткострокові рішення орієнтовані на що?
286. Метод експертних оцінок у прийнятті рішень полягає у чому?
287. Метод мозкового штурму у прийнятті рішень полягає в організації у чому?
288. Основними вимогами до управлінських рішень є які?
289. Для обґрунтованого прийняття рішення менеджеру необхідно мати що?
290. Що таке управлінське рішення?
291. Що є основною метою розробки і реалізації управлінських рішень на будь-якому рівні управління ?
292. Що означає прийняти управлінське рішення?
293. Для чого керівник організації повинен залучати членів трудового колективу при виробленні управлінських рішень?
294. Чому певні управлінські рішення називаються реальними?
295. Що означає вимога «управлінське рішення повинно бути повним»?
296. Чому необхідно здійснювати контроль за виконанням управлінських рішень?
297. Чому здійснюється коригування управлінських рішень?
298. Для чого роблять оцінку виконання управлінських рішень?
299. Що допомагає виробляти та приймати управлінські рішення в умовах невизначеності?
300. Чому при здійсненні організаційних заходів відповідні рішення приймає не функціональний, а перший (лінійний) керівник?
301. Які управлінські рішення викликають у колективі найбільше обурення?
302. За ступенем обов'язковості виконання розрізняються які управлінські рішення?
303. На якому управлінському рівні переважно приймаються рішення, що мають характер інтуїтивного?
304. Яке управлінське рішення, яке базується на впевненості керівника, що його вибір є єдино правильним?
305. Як називається розпорядчий акт, що приймається колегіальним органом управління і містить шляхи вирішення важливих питань щодо організації в цілому?
306. Процес аналізу та прийняття управлінського рішення складається найчастіше з чого?
307. Потреба у прийнятті управлінського рішення виникає під впливом чого?
308. Основною метою розробки і реалізації управлінських рішень на будь-якому рівні управління є що?
309. Переважно у яких формах приймаються рішення на рівні організації?
310. Як можна класифікувати управлінські рішення за сферою охоплення?
311. Як можна класифікувати управлінські рішення за тривалістю дії?

312. Як можна класифікувати управлінські рішення за рівнем прийняття?
313. Хто в організації приймає найчастіше загальні рішення?
314. На чому базується успішне прийняття рішень в організаціях?
315. Класифікувати управлінські рішення за способом прийняття можна, яким чином?
316. Які основні фактори впливають на процес прийняття і реалізації управлінських рішень ?
317. Що таке оптимізація управлінських рішень?
318. Що таке нарада?
319. Найважливішим джерелом інформації для менеджера є яке?
320. Що таке комунікація?
321. У чому полягає основна мета комунікаційного процесу?
322. Що слід розуміти під комунікаційним процесом?
323. Що слід розуміти під каналом в комунікаційному процесі?
324. Що слід розуміти під шумом в комунікаційному процесі?
325. Які операції здійснюються на етапі декодування інформації?
326. Які існують основні етапи обміну інформацією?
327. Що слід розуміти під інформацією?
328. Чим визначаються система статистичної інформації, її джерела та режим?
329. Що слід розуміти під масовою інформацією?
330. Що слід розуміти під правовою інформацією?
331. Що слід розуміти під інформацією про особу?
332. Що слід розуміти під інформацією довідково-енциклопедичного характеру?
333. Що слід розуміти під соціологічною інформацією?
334. Що слід розуміти під документом?
335. Що слід розуміти під режимом доступу до інформації?
336. Хто користується переважним правом на одержання інформації в інформаційних системах?
337. Ким визначається порядок обігу таємної інформації та її захист?
338. Чим визначається порядок та термін обнародування таємної інформації?
339. Що слід розуміти під інформаційним запитом щодо доступу до офіційних документів?
340. Що слід розуміти під правом власності на інформацію?
341. Чи має право власник інформації щодо об'єктів своєї власності здійснювати будь-які законні дії?
342. Чи може інформація виступати як товар, продукція і послуга?
343. Що слід розуміти під економічною інформацією?
344. Що переважно відбиває економічна інформація?
345. За чиєю допомогою створюється економічна інформація в організації?
346. Яким чином створюється економічна інформація в організації?
347. Що слід розуміти під носіями інформації?
348. Яку економічну інформацію слід називати оперативною?
349. Яку економічну інформацію слід називати поточною?
350. Яку вихідну економічну інформацію слід називати первинною?

351. Яку інформацію слід називати плановою?
352. Як можна поділити економічну інформацію за стабільністю використання?
353. Хто є головним науково-дослідним центром з проблем економічної інформації в Україні?
354. Управлінські зв'язки можуть бути якими?
355. Інформація, що передається від вищого управлінського рівня до нижчого або від нижчого до вищого, рухається якими каналами комунікацій?
356. Інформація, що передається з метою координації завдання і дій в організації, надходить якими каналами комунікацій?
357. Які є елементи комунікаційного процесу?
358. Які є етапи комунікаційного процесу?
359. Що таке управлінська інформація?
360. Інформацією про певну особу є якою?
361. Як називається форма колективного обміну інформацією, яка закінчується прийняттям колективного рішення, має значне коло учасників, вирішує загальні питання, що накопичились за певний період, а саме: підбиття підсумків, розробка планів на майбутнє?
362. Як називається форма обміну інформацією між двома або кількома особами у «вузькому колі»?
363. Лідери організацій характеризуються в основному якими особистими якостями?
364. Що таке лідерство в управлінні?
365. Підхід до управління з позицій особистих якостей ґрунтується на чому?
366. Поведінський підхід до управління ґрунтується на чому?
367. Ситуаційний підхід до управління ґрунтується на чому?
368. Згідно з підходом «шлях-цілі», розробленим Т. Мітчелом і Р. Хаусом, стиль керівництва організацією слід вибрати залежно від чого?
369. Згідно з сучасною теорією менеджменту кращим підходом до управління організаціями є який?
370. Що таке лідерство у менеджменті?
371. Менеджеру влада в організації надається для чого?
372. Що слід розуміти в менеджменті під «потребою у владі»?
372. Що таке стиль керівництва?
373. Що слід розуміти під керівництвом?
374. Що покладено в основу ситуаційного підходу до управління?
375. Яким чином і за допомогою чого здійснюється керівництво організацією?
376. Де переважно застосовується влада, що базується на примусі?
377. На чому ґрунтується експертна влада?
378. На чому ґрунтується еталонна влада?
379. Підґрунтям законної влади є що?
380. Що таке влада?
381. Влада, що базується на примусі, переважно застосовується для чого?
382. Що таке стиль управління?
383. Дуглас Мак-Грегор назвав положення про авторитарне керівництво як?

384. Ліберальне керівництво базується на чому?
385. Американський дослідник Лайкерт дійшов висновку, що стиль керівництва може бути орієнтованим на що?
386. Влада прикладу (еталонна) формується як?
387. Еталонна влада ґрунтується на чому?
388. На чому базується законна влада?
389. Влада, яка базується на засадах примусу, це яка?
390. Яка основна ідея щодо лідерства закладена в теорію «великих людей», що зародилася у древніх греків і римлян?
391. Щоб керувати організацією, необхідно мати що?
392. На рівні держави виділяють які форми влади?
393. Відомий український економіст В. Терещенко вважав, що основним завданням менеджера організації що?
394. В основі керівництва організацією лежать які основні категорії менеджменту?
395. Вплив через залучення працівників до управління здійснюється яким шляхом?
396. Керівник організації, який зосереджений на роботі (орієнтований на завдання), перш за все турбується про що?
397. Як називають професійних керівників у країнах з високорозвиненою ринковою економікою (Західна Європа, США, Японія та ін.)?
398. Якими основними морально-психологічними якостями повинен володіти менеджер?
399. Якими основними діловими якостями повинен володіти менеджер?
400. Що слід розуміти під компетентністю менеджера?
401. Що слід розуміти під вольовими якостями, якими повинен володіти менеджер?
402. На які умовні групи можна поділити вимоги до менеджера як професійного керівника?
403. Що слід розуміти під діловими якостями менеджера?
404. Що характеризує реальну економічну культуру працівників апарату управління?
405. Що характеризує еталонну економічну культуру працівників апарату управління?
406. Що слід розуміти під терміном «культура»?
407. Що слід розуміти під культурою в широкому розумінні цього терміну?
408. Які існують історичні види культури?
409. Які культурологічні концепції (теорії) розрізняють?
410. Які існують основні форми передачі культури менеджменту новим керівникам та спеціалістам апарату управління підприємства ?
411. Яким шляхом здійснюється культура документування управлінської діяльності?
412. Що слід відносити до основних складових елементів культури менеджменту?
413. З якою метою реалізується виховна функція культури менеджменту?

414. Де переважно виявляється інформаційна функція культури?
415. Хто переважно формує культуру менеджменту у підприємстві, яке створюється?
416. Що таке соціальна відповідальність у менеджменті?
417. Що таке юридична відповідальність?
418. Що слід розуміти під етичною поведінкою організації?
419. Керуючись етичними правилами накладання стягнень, керівник повинен робити що?
420. Вважається, що соціальна відповідальність у менеджменті включає які основні форми?
421. Відповідно до статті 116 Конституції України відповідальність за здійснення заходів щодо забезпечення прав і свобод людини і громадянина, загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку України покладено на кого?
422. Принципи і норми моральних відносин між працівниками різного службового статусу, що мають неоднакові службові права і обов'язки, розглядаються як?
423. Що взагалі слід розуміти під організаційною зміною?
424. До чого призводять зміни, які здійснюються в організації?
425. Світовий досвід показує, що для здійснення змін в організації доцільно залучати кого?
426. У процесі здійснення організаційних змін працівники найчастіше чинять опір змінам з яких причин?
427. Організаційні зміни найчастіше сприяють чому?
428. Що слід розуміти під ефективністю менеджменту організації?
429. За допомогою яких показників визначається ефективність менеджменту організації?

ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор КНУТД

_____ І.М.Грищенко
“___” _____ 2017 р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 «Менеджмент»
освітня програма «Туристичний бізнес»

Варіант № 1

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА (100 балів)

Завдання №1. (теоретичне, повна відповідь оцінюється в 35 балів).
Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.

Завдання №2. (визначення економічних термінів, правильна відповідь оцінюється в 5 балів).
Навести визначення таких економічних термінів:

1. Управління
2. Процесний підхід до управління
3. Управлінський персонал
4. Зовнішнє середовище прямої дії
5. Функція «планування»

Завдання №3. (теоретичне закрите тестове питання, правильна відповідь оцінюється у 8 балів). Для кожного тестового запитання обрати одну правильну відповідь із запропонованих варіантів:

1. Термін «менеджмент» означає:

- а) керування якоюсь системою;
- б) управління якоюсь соціально-економічною системою (підприємством);
- в) управління будь-чим;
- г) постійно контролювати діяльність персоналу в організації.

2. Підприємець – це людина, яка:

- а) готова йти на ризик, новаторство, примноження багатства;

- б) ризикує своїм майном для створення чогось нового;
- в) завжди ризикує;
- г) створює матеріальні цінності.

3. Ситуаційний підхід до управління – це:

- а) підбір прийомів менеджменту для розв'язання конкретних управлінських ситуацій з метою досягнення певних цілей організації;
- б) підбір прийомів менеджменту для розв'язання конкретних управлінських ситуацій;
- в) прийоми менеджменту для вирішення тих чи інших поставлених завдань;
- г) прийоми для досягнення цілей організації.

4. Найвідомішим представником адміністративної (класичної) школи управління є:

- а) Ф. Тейлор;
- б) А. Файоль;
- в) Е.Мейо;
- г) М. Фоллет.

5. Принципи менеджменту передбачають:

- а) територіальні аспекти управління;
- б) стан та розвиток системи управління;
- в) територіальні аспекти процесів управління;
- г) тимчасові і територіальні аспекти процесів управління, а також мати правове оформлення.

Критерії оцінки:

0-59 балів – Незадовільно
60-73 балів – Задовільно

74-89 балів – Добре
90-100 балів – Відмінно

Затверджено на засіданні кафедри бізнес-економіки
Протокол № __ від « ____ » _____ 201__ року

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

А. О. Мельник

Критерії оцінювання відповідей (за шкалою ECTS)

Комплекс правильних відповідей на Завдання для фахового вступного випробування оцінюється:

за завдання №1 – 35 балів,

за завдання №2 – 25 балів,

за завдання №3 – 40 балів.

Кількість балів може бути зниженою за такою системою:

Зауваження		Бали (-)
Допущені помилки	грубі	21...30
	значні	11...20
	середнього рівня	6...10
	незначні (механічні)	1...5
Відсутність висновків		10
Відсутність одиниць вимірювання		5

1. Для оцінювання теоретичного завдання використовуються такі критерії:

16-35 балів	Абітурієнт дав повну, обґрунтовану та аргументовану відповідь на питання
1-15 балів	Абітурієнт помилився з використанням понятійного апарату, припустився деяких неточностей при формулюванні відповіді
0 балів	Абітурієнт дав неправильну відповідь

2. Основна мета оцінки визначення економічних термінів – визначити ступінь знання абітурієнтом матеріалу з конкретного питання, а також оцінити загальний рівень володіння абітурієнтом теоретичним матеріалом. Для оцінювання рівня відповіді на кожне завдання використовуються такі критерії:

5 балів	абітурієнт продемонстрував всебічне системне і глибоке знання матеріалу; дав правильну і вичерпну відповідь
4 бали	абітурієнт продемонстрував добре знання програмного матеріалу проте помилився у використанні понятійного апарату
3 бали	абітурієнт припустився суттєвих неточностей в формулюванні економічних термінів
2 бали	абітурієнт показав посереднє знання основного програмного матеріалу; помилився у використанні понятійного апарату
0 балів	абітурієнт має значні прогалини у знанні основного програмного матеріалу; дав неправильну відповідь

3. Основна мета оцінки визначення правильних відповідей на тестові завдання визначити ступінь знання абітурієнтом матеріалу з конкретного питання, а також оцінити загальний рівень володіння абітурієнтом теоретичним матеріалом. Для оцінювання рівня відповіді на кожне тестове завдання

використовуються такі критерії:

8 балів	абітурієнт дав продемонстрував всебічне системне і глибоке знання матеріалу; дав правильну відповідь
6 балів	абітурієнт продемонстрував добре знання програмного матеріалу проте припустився деяких неточностей при використанні понятійного апарату
3 бали	абітурієнт суттєво помилився у використанні понятійного апарату
2 бали	абітурієнт показав посереднє знання основного програмного матеріалу; помилився у використанні понятійного апарату
0 балів	абітурієнт має значні прогалини у знанні основного програмного матеріалу; дав неправильну відповідь

За підсумками вступного іспиту абітурієнт може набрати від 0 до 100 балів включно. Загальна кількість балів отримана абітурієнтом переводиться викладачем у ECTS-оцінки та традиційні академічні оцінки за такою шкалою (табл. 1).

Таблиця 1

Загальні критерії оцінювання робіт

Оцінка за бальною шкалою	ECTS-оцінка	Традиційна академічна оцінка
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
74-81	C	
67-73	D	
60-66	E	3 (задовільно)
35-59	FX	
1-34	F	
		2 (незадовільно)

У випадку використання заборонених джерел абітурієнт на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА

1. Виноградський М. Д., Виноградська А. М. Менеджмент в організації. – К.: Кондор, 2002. – 652 с.
2. Глухов В. В. Менеджмент. – СПб.: Спец Лит, 2000. – 700 с.
3. Гріфін Рікі В., Яцура В. Основи менеджменту. – Л.: БаК, 2001. – 624 с.
4. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту : підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – 2-е вид., випр., допов. – К.: Академвидав, 2007. – 464 с.
5. Кузьмін О. Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. – 3-е вид., допов. і перероб. – Л. : Нац. ун-т «Львів, політехніка» (Інфор.-видав. центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту післядипломної освіти) ; «Інтелект-захід», 2007. – 384 с.
6. Менеджмент / В. І. Крамаренко, І. В. Ванеєва, Дудар А. П., Чугунова Т. М. – К.:ЦУЛ, 2003. – 248 с.
7. Менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. / А. А. Мазаракі, Г. Є. Мошек, Л. А. Гомба та ін. – К. : Атіка, 2007. – 564 с.
8. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. – М.: Дело, 2000. – 704 с.
9. Немцов В. Д., Довгань Л. Є. Менеджмент організацій. – К.: ЕксОб, 2003. – 389 с.

II. ДОДАТКОВА

1. Василенко В. О., Шостка В. І. Ситуаційний менеджмент. – К.: ЦУЛ, 2003. – 285 с.
2. Виханский О. С., Наумов А. И. Менеджмент. – М.: Гардарики, 2003. – 285с.
3. Виханский О. С., Наумов А. И. Практикум по курсу «Менеджмент». – М: Гардарики, 2003. – 285 с.
4. Герчикова И. Н. Менеджмент. – М.: ЮНИТИ, 2003. – 502 с.
5. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту. – К.: Академвидав, 2003. – 16 с.
6. Мошек Г. Є. Менеджмент. – К.:ЦУЛ, 2009. – 392с.
7. Основи менеджменту/ Г. В. Осовська, О. А. Осовський – К.: «Кондор», 2008. – 662 с.
8. Рудьков В. А. Менеджмент. – К.:ЦУЛ, 2011. – 312 с.
9. Уолш К. Ключевые показатели менеджмента: Как анализировать, сравнивать и контролировать данные, определяющие стоимость компании. – М.: Дело, 2001. – 360 с.
10. Уолш К. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства. – К.: Всесвіт; Наукова думка, 2001. – 367 с.
11. Уткин З. А., Бутова Т. В. Менеджмент. Вопросы и ответы. – М.: Эксмо, 2002. – 240 с.

12. Уткин З. Я., Кочеткова А. И., Юликов Л. И. Сборник ситуационных задач, деловых и психологических игр, тестов, контрольных заданий, вопросов для самопроверки по курсу «Менеджмент». – М.: Финансы и статистика, 2001. – 192 с.
13. Фосис П. 30 минут... для овладения методами мотивации персонала. – М.: Лори, 2001. – 80 с.
14. Хміль Ф. І. Основи менеджменту. – К.: Академвидав, 2003. – 607 с.
15. Цышкин Ю. А., Люкшинов А. Н., Эрашвили Н. Д. Менеджмент. – М.:Юнити-Диана, 2001. – 439 с.
16. Черваньов Д. М. Менеджмент: терміни, тести, вправи, завдання – К.:ЦУЛ, 2009. – 853 с.
17. Шегда А. В. Менеджмент. – К.: Знання, КОО, 2002. – 583 с.
18. Шелдрейк Дж. Теория менеджмента: от тейлоризма до пониманий. – СПб.: Питер, 2001. – 352 с.
19. Шминке Д. 47 принципов древних самураев, или Кодекс руководителя. – М.: Рипол классик, 2003. – 159 с.
20. Эссекс Л., Касей М. Теперь или никогда: новый стиль управления. – СПб.: Питер, 2003. – 256 с
21. Яцура В. В. Менеджмент – К.:ЦУЛ, 2008. – 444 с.

III. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. OpenSourceContentManagement: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bussin-proj.ru>.
2. Агентство промислових новостей: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.apn-ua.com/>.
3. Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control>.
5. Незалежний проект «Корпоративний менеджмент»: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.cfin.ru/>.
6. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.

IV. ПОСИЛАННЯ НА ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕКИ

1. Електронна база даних LibraryIMB Інституту міжнародних відносин Національного університету ім. Тараса Шевченка. – Режим доступу: <http://library.iir.kiev.ua/library/index.php>.
2. Електронна бібліотека навчальної літератури ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». – Режим доступу: <http://lib.kneu.edu.ua/ua/irbis/>.
3. Електронна бібліотека освітнього порталу. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/library/>.

4. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія». – Режим доступу: <http://www.library.ukma.kiev.ua/>.
5. Науково-технічна бібліотека КНУТД. – Режим доступу: <http://biblio.co.ua>.
6. Науково-технічна бібліотека національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». – Режим доступу: <http://library.kpi.kharkov.ua/Internet.html>.
7. Науково-технічна бібліотека національного університету «Львівська політехніка». – Режим доступу: <http://library.lp.edu.ua/cyl>.
8. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.
9. Національна парламентська бібліотека України. Режим доступу: <http://nplu.org>.
10. Німецький читальний зал Донецького державного технічного університету. – Режим доступу: <http://german.library.donntu.edu.ua/>.
11. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Островського [посилання на електронні бібліотеки України, Росії, світу]. – Режим доступу: <http://www.ounb.km.ua/>.
12. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – Режим доступу: <http://www.library.univer.kharkov.ua/ukr/>.

Програму підготували:

Ольшанська Олександра Володимирівна, докт. екон. наук, професор
Мельник Альона Олексіївна, докт. екон. наук, професор
Шацька Зорина Ярославівна, канд. екон. наук, доцент